

Шормо эл, порымиз да рин бер!

47-ше (3383) №,
2018 ий 24 ноябрь,
шуматкече.

ЯМДЕ ЛИЙ

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

0+

Э.МОНАХОВАН фотожо-влак.

М.Шкетан лумеш Марий национальный драме театрын «Кö кечым портылта» спектакльже (режиссёр В.Пектеев) Гран-прим сентен налын.

Марий Элын рудолаштыже Финн-угор театр-влакын «Майатул» тунямбал фестивалышт иктешлалтын. Вич кече жапыште 9 турло йылме дене 11 спектакльым 10 театр ончыктен.

«Майатул» XIII тунямбал фестиваль 2020 ийыште Йошкар-Олаште эрташ тунгалеш.

У вашлиймашлан ушанен, «Майатул» дене чеверласышна

Хант-Манси автоном округ гыч толшо «Солнце» обь-угор калык-влак театр йоча-влаклан келшыше «Чев-чев» спектакльым аклымашке луктын. Режиссёр – Анна Вишневецкая. Спектакль «Эн сай сценографий» танасыште сенгышыш лектын.

Действий чум коргыштö эрта. Покшелне – конга, воктеныже – изи пу үстел, пырдыжыште шыналык кеча, омса воктене озанлык үзгар-влакым да пугомлям ужаш лиеш. Родотукым калыкын илыш ойыртемже шинчалан вигак перна. Зритель-влак чумышто пушкыдо кўпчыкеш, изи тенгылеш верангыт да спектакльын участникишкыже савырнат. Нуно йўдвел калыкын илышыже, тўвыраже дене

палыме лийыт: кид дене йўр пырчым «кучат», карме деч шыналыкыш шылыт, емыжым «погат», колым «энырат», ир пўчö-влакым кидыш толаш «туныктат»... Спектакльым шымлыме паша, хант-влакын «Кукушка» да остяк-влак деч возен налме «Птички с сестричкой» йомакла негызеш кельштарыме. Чумын озаватыже да кок ўдыржö (артист-влак: Т.Огнёва, Т.Фоминых да А.Могульчина) ончышо-влак дене пырля осалым сенат. Йўдвел калык ойпогышто осалым Менква маныт, рольым артист И.Гындыбин модын.

Л.ГРИГОРЬЕВА ямдылен.

«Ямде лий» газетлан – 85 ий!

Йöраталме газетна – Шергакан йолташна. Тыйым кечын вучена, Кунам почтальон конда. А варажым уло кас Шўжарем дене пырля Тўрлö сылне лаштык-влакым Куаналын лудына!
Юлианна ЕРМОЛАЕВА.
Марий Турек, Сардаял.

ПОДПИСКЕ Связь отделенийште подпискым ыштыза. Газет кажне шуматкечын толаш тунгалеш.
Ак – 322 тенгеат 56 ыр.
Индекс – П4696.

Лотерей модышыш ушныза!

Тўн приз – смартфон!

Рекламе.

Сегымаш!

Фото – Интернет. ТЫЧ

Максимым
Тўнямбал чемпионатлан тўнямбал
гроссмейстер, эксперт **Сергей**
Шипов ямдылен.

спорт мастерыш кандидат, 2018 ийыште Российын чемпионко лийын, 11 ияш марте юниор-влакын Российысе сборный командышкыже пурен. Шинчымашым Йошкар-Оласе 7-ше номеран школышто налеш. Медведево спорт школышто шахмат дене модаш тунемеш. Тренерже – А.В.Винокуров.

3 - 1 6
ноябрьыште Испанийыште 8-12 ияш-влак коклаште шахмат дене Тўнямбал чемпионат эртен. Марий Эл гыч Максим Волков 205 спортсмен коклаште той медальым сенген налын. Максим 10 ияш,

Л.ГРИГОРЬЕВА.

Тўвыра увер

Лўмгечылан
пӧлеклалтше
гала-концерт
29
ноябрьыште
лиеш.

Э.Сапаев лўмеш Марий кугыжаныш опер да балет театрлан – 50 ий. 1994 ийыште Марий музыкально-драматический театрлан марий композитор Э.Сапаевын лўмжым пуымо. 1961 ийыште Озан консерваторийын выпускникше Эрик Сапаев «Акпатыр» икымше оперым возен.

Э.Сапаев лўмеш Марий кугыжаныш опер да балет театрлан «Академический» лўмым пуымо.

16-18 ноябрьыште Москваште Российысе хор фестивалын финалже лийын. Марий Эл гыч Бауман лицей пеленысе «Лира» искусство школын «Узоры» ансамбльжын вокал группыжо кумшо верым сенген налын.

Историйым шергалына

26 ноябрь –

Георгиевский

крестын кечыже. 1769 ийыште императрице Екатерина II Святой Георгийын орденжым пенгыдемден. Георгиевский крестым император Александр I 1807 ийыште илышыш пуртен. Крест «Знак отличия Военного ордена» маналтын. Вара тиде наградым пуымым чарненыт. Уэш 1992 ийыште пенгыдемдыме.

келшен илена

Корно яклака!

Нине кагашым шотыш налза:

✕ Кидым кўсеныш чыкен ида ошкыл. Кид капкылым иктӧр кучаш полша.

✕ Чумыр йолгопа дене тошкалын, чўчкыдӧ ошкылым ыштыза. Йолварнявуй дене ида ошкыл.

✕ Пингвин семын ошкылза. Чынак, мыскара огыл! Ий ўмбалне коштмо ик эн ўшанле йӧн.

Пӧтъял школышто Келшынамаш фестиваль эртыш. Тудо Толерантность кечылан пӧлеклалте. «Ме тўрлӧ улына, но келшен илена. Тиде мемнан вийна», – пайремым почшыла каласыш школ директор В.А.Семенов. 3-шо классыште тунемше-влак «Шочмо мланде» мурым пӧлеклышт. Йоча-влак марла, рушла, татарла кушталтышт. Андрей Никифоров, Ульяна Ярутова, Дмитрий Соколов почеламутым сылнын лудыч. Ксюша Корнилова «Шочмо верем» мурым йонгалтарыш. Фестивальым туныктышо-влакын хорышт иктешлыш.

Л.В.КОШАЕВА.

Волжский район.

Поро кумылым ончыктышо «Щедрый вторник» акций радамыште Марий Эл Республикысе спорт сооруженийлаште 27 ноябрьыште да 1 декабрьыште Почмо омса кече эрта.

*Вочшо лум
йолеш нижеш –
шула.*

Марий Эл гыч «Ариада» команде Сочиште эртыше фигурный мунчалты-маш дене танасымаште икымше верым сенген налын.

*Кіжыжыштӧ
кочкышым
кодам ойӧрӧ –
тунемын от керт.*

20-30
ноябрьыште Йошкар-Олаште руш театр-влакын «Мост дружбы» XV тўнямбал фестивалышт эрта. Российысе тўрлӧ регион да йот эллагыч толшо 16 театр 18 спектакльым ончыкта.

МАРИЙ МУТШО

МИХАЙЛОВ
Виталий Тимраевич,
педагогике шанче кандидат,
доцент

Шочмо вер: Пошкырт кундем, Балтач район, Мишкан ял.

Шочмо кече: 1954 ий 28 апрель.

Тунемме вер: Балтач районысо Мишкан тўналгыш школ (1961-1965 ийла). Балтач районысо Ялангач тўн школ (1965-1969 ийла). Курач кыдалаш школ (1971-1972 ийла). Н.К.Крупская лўмеш Марий кугыжаныш педагогике институтын историй да филологий факультетше (1972-1977 ийла). Марий кугыжаныш педагогике институтын педагогике да психологий кафедрывж пеленысе аспирантур (2001-2004 ийла).

Диссертаций теме: «Национальный школан у тукум учебник-влакым ямдылымашын концептуальный негызше (Марий Эл Республикын примерже почеш)». Вуйлатыше: педагогике шанче доктор, профессор П.А.Апакаев.

Паша корно: 1977-1978 ийла – Пошкырт кундем Балтач районысо Йыванай кыдалаш школышто руш йылмым да литературым туныктышо; 1978-1983 ийла – Волжский районысо Ярамарий тўн школышто руш йылмым да литературым туныктышо; 1980-1983 ийла – директорын туныктым да воспитатлыме паша шотышто алмаштышыже, вара директор; 1983-1997 ийла – Волжский районысо туныктыш пўлкан методистше; 1997-

1999 ийла – Волжский районысо методике кабинетым вуйлатыше; 1999-2003 ийла – Марий туныктыш институтышто марий филологий да культурологий кафедрывн методистше; 2003-2004 ийла – Марий туныктыш институтышто марий филологий да культурологий кафедрывн кугурак туныктышыжо; 2006-2008 ийла – Н.К.Крупская лўмеш Марий кугыжаныш педагогике институтышто марий йылме да литератур кафедрывште доцент; 2008 ий гыч Марий кугыжаныш университетывште марий йылме да литератур кафедрывн доцентше.

Шымлыме паша: 160 утла шанче пашан да 8 книган авторжо.

Чаплўм: Марий Эл Республикысе туныктымаш да шанче министерствын Чапкагазше (1996, 1998 ийла); Марий туныктыш институтын Чапкагазше (2004 ий); Россий Федерацийысе туныктымаш да шанче министерствын Чапкагазше (2012 ий); Марий Эл Республикысе Кугыжаныш Погын вуйлатышын Таумутшо (2013 ий); почётан грамотыжо (2013 ий).

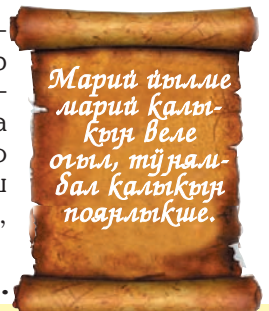
– Виталий Тимраевич, те марий калыкле туныктымо книган виянме корныжым мемнан элысе педагогике наукышто икымше гана тўрыс иктешлен шымленда. Тиде пашашке пижаш мо таратен?

– Эн ондак, тиде теме шымлыме лийын огыл. Туныктымо книган историйже тўрысnek шочмо калыкнан виян толмо корныж дене кылдалтын. Тыгай книга-влакын содержанийыштышт – калыкнан илышумылымашыже, философийже, ойыртемалтше менталитетше. Туныктымо книган историйжым шымлен, марий калыкын историйжым, йылмыжым, марий школын тўзланмыжым, Россий кугыжаныш национальный политикым пален налаш лиеш.

– Тылеч посна те калык ойпогым шымледа, икмыняр книгагат савыктен луктында. Фольклор мо дене лишыл?

– Шочмо калыкнан кугезе тукум вожшым, эртыме корныжым, шкешотан йўлажым, озанлык ден тўвыражын сын-кунжым пален налаш да умылаш тудын ятыр курымла дене тукум гыч тукумыш куснен толшо чон поянлыкше – калык ойпогыжо – ўшанле польш улеш. Фольклор произведений-влак тыгак сўрал да поян мут тўняшке ушнаш, шочмо йылмын вий-куатшым шижаш полшат. Тудо кажне посна еным кугезына-влакын илышыштым, шонымашыштым чын аклаш туныкта, ешыже, шочмо кундемже дене ойыраш лийдыме кыл дене ушен шога, самырык ўдыр-рвезе-влак коклаште осал койышлан шочаш корным петыра.

Х.АЛЕКСАНДРОВА мутланен.

Советский посёлкысо 2-шо номеран школышто 4-ше классыште тунемше Дина Гурьянова (снимкыште) «XXI курымсо ешын шўм-чон поянлыкше, тукумвож серлагышыже» краеведений конферндийыште «Марко сўан йўла» шымлыме пашаж дене палдарен. Тудлан туныктышыжо Галина Викторовна Мухлыгина ден аваже, Анна Анатольевна, полшеныт.

– Ачам ден авам Марко районышто шочын-кушкыныт, – оила ўдыр. – Авам марий йўла почеш Марко сўан дене марлан лектын. Сўанже могай

Сўанватын эн тўн ужашлан вуйчием – шарпан – шотлалтын. Тудым пўтырен моштыман, уке гын, шаланен кертеш. Онсакышым, ончылсакышым да ўштым тўр,

Йўлана илана

Сўанватын аралтышыже

онгай улмаш! Мый войзен кодымо видеошто ужынам. Сўанвате-влакын вургемышт пеш мотор. А мый тидын нерген нимом ом пале. Садлан Марко сўан йўлам шымлаш кумылангынам.

Дина теве мом пален налын: ожнырак сўан деч ончыч ўдыр ончымаш лийын. Сўан качын суртышто тўналын да оръен суртышто шуйнен. Сўан калык оръен суртышто икымше мелна осым ший оксам тўлен налын. Эрлашыжым шешке пўтынь родо-тукумжым, унала толшо калыкым мелнам кўэштын пукшен.

Сўан вургем шотышто Дина палемден: ожно оръен тувырым, ўмбачынже шемшовырым чиен, ўштым ўшталын, вара – ончылсакышым.

Тидым Динан ўмбалныже ужаш лиеш: вуйышто – **ошпу**, пылыш воктене – **пылыштенге**, онгылашымал. Шўйышто – **ырескыл**, а онтым **шийаршаш** ден **онйолва** аралат. Тыгак **кидшолым** пижыктеныт, ший оксам **шергашым** чиеныт. Чыла тиде сўанватым осал деч арален.

ший окса, тасма-влак дене сўрастареныт. Нунышт лач сўанлан кельштарыме лийыныт.

Л.ГРИГОРЬЕВА ямдылен.
Р.НИКОЛАЕВАН фотожо.

Тунемза шочмо йылмым!

«Шочмо йылме – илыш йолташ» калыкмут мыйым шонаш таратыш. Тиде ой дене мый келшем, сандене марий йылме урокыш уло кумылын коштам. Ме текстым лудына, руш йылмыш кусарена, мутер диктантым возена, тўрлў онгай пашам ыштена. Мыланем почеламутым наизусть тунемаш келша. Шочмо марий йылме деке Миральда Александровна шўманда. Марий йылмым йўратыза да тунемза!

Мут поянлык

Шелше пырняшке парням чыкаш – шонен моштыде, окмак-ла ышташ.

Ик совла (кўмыж, под) гыч кочкаш – икте-весе дене пеш келшен, умылен, ваш-ваш полшен илаш.

(Ф.Т.Грачеван «Марий фразеологий мутер» книгаже почеш.)

Аделина РОМАНОВА.
Марко, Зеленогорск.

Увер

Марий книгаг шулдырак

3-10 декабрьыште «Марий книга издательстве» савыктыш пўрт писатель-влак дене вашлиймашым эртараш тўналеш. Лудшо-влак, издательствыш толын, марий сылнымут мастар-влак дене ужын мутланен, творческий планышт дене палыме лийын, автографышт дене книгагаштым налын кертыт.

Савыктыш пўрт тиде арнян чыла книгагалан акым кумло процентлан волта.

#мыйыноемденекелшет?

– **Марий йылмым виянден колты-маште марий муро полша мо?**
Александр РЕЧКИН, мурызо:

– Мый Йошкар-Олаште шочын-кушкынам, садлан марий йылмым келгын палем манын кугешнен каласен ом керт. Марий мурым колыштын, предложенийыште мут-влакын радамаштым, шуэн кучылталтше шомак-влакым, мутын чын каласалтмыжым писынак шарнен кодаш лиеш. Тыгак мурышто ойыртемалтше ойсавыртыш, тагастарымаш-влак чўчкыдын вашлиялтят. Марий йылмым тунемаш шонышо-влаклан марий мурым колышташ темлем.

Пошкырт кундемын ўшанже

Шукерте огыл Уфа олаште «Башкортостанын ўшанже-влак» республикысе форум эртен. Тушко тўрлө конкурсышто сенгыше, тыгак олимпиадылаште призовой верым налше тунемше да туныктышо-влак погыненыт. Анастасия Николаева Пошкырт кундем Тынбай школышто 10-шо классыште тунемеш. Тудо обществознаний, руш йылме да марий литератур дене олимпиадылаште шинчымашыжым терга. Тений шошым регион-влак кокласе олимпиадыште марий литератур дене сенгышыш лектын. Йошкар-Олашке тунам икымше гана толын, но шукыжым ужын шуктен огыл. Садлан Марий Элыште эртаралтше олимпиадыш уэш толаш шона.

Эрвел тўрза

Х.АЛЕКСАНДРОВА.

«Ондал марий йылме дек тынар шўман лийын омыл. Туныктышем Надежда Павловна Минаева олимпиадылан ямдылалтме годым утларак кумылан ден. Мўнгыштат ске гыч ятыр книгам шергалынам. Кызыт Сергей Чавайнын «Элнет» романжым уло кумылын лудам», – оила Настя.

Катя Липина ден Таня Макова (снимкыште) йолташ ўдыр улыт. У Торъял район Тошто Торъял школышто 11-ше классыште тунемыт. Йўратыме урокышт – марий йылме да литератур, ИКН предмет. Туныктышышт Л.А.Янгабышева тунемше-влакын кумылыштым савырен мошта, тўрлө йўным кучылтеш. Паша лектышыже – шинчаончылнак. Эртыше тунемме ийыште республикысе олимпиадыште Катя шочмо марий йылме, а Таня ИКН дене сенгыше-влак радамыште лийыныт. Шукерте огыл эртыше «Мунло» интеллектуал марафоньшто ўдыр-влак У Торъял районын сборный командыштыже районын чапшым араленыт. Танян вуйлатыме команде кумшо верым сенген налын.

Шочмо йылмын куатше

Л.ГРИГОРЬЕВА.

Саламлена!

Йошкар-Оласе 7-ше номеран школышто тўналтыш классым туныктышо Ирина Вячеславовна Закиева шочмо йылмым (руш йылмат пура) туныктышо-влакын Российысе мастер-классыштышт кокымшо верым сенген налын. Тагасымаш Москваште эртен. Чапле сенгымаш дене шокшын саламлена!

Синквейн

Марий йылме
Лывырге, йўратыме.
Туныкта, куандара, полша.
Марий йылме – калыкын вийже.
Вўршерна.
Геннадий СКВОРЦОВ.
Морко, Шўргыял.

Мут аршаш

Марий улам!

Марий Элыште шочынам,
Марий мландыште кушкам.
Марий шомак ден(е) мутланем.
Марий ўдыр мый улам!
Марла умылем, марла возем,
Марий школышко коштам.
Марий йылмым тунемам,
Тидын дене кугешнем!
Сылне марий йылмына
Кажне кечын тўзлана.
Марий калык, пагален,
Марий йылмыжым акла!
Юлия ИВАНОВА.
Кужэнгер, Шорсола.

1. «Шомакын» синонимже.

2. Могай? йодышлан вашмутым пуышо ойлымаш ужаш.

4. Самостоятельный да служебный ойлымаш ужаш тўшкаш ок пура, нунын деч посна шога.

6. Иктаж-мом ышташ але иктаж-могай ўзгарым, мутым кучылташ чарымаш.

Кроссворд

3. Глаголын посна формыжо.

5. «Пий» шомаклан сай рифме лиеш. илаш».

8. Окунь марла.

9. Финн-угор тўшкаш пурышо калык.

10. Кугу буква дене возалтше лўм мут-влак тыге маналтыт.

Шернур, Эшполдино.

Олеся ВОЙКИНА.

**И. ОДАРЫН
«ТАРГЫЛТЫШ»
ОЙЛЫМАШЫЖЕ ПОЧЕШ**

Кол моткоч шуко. Ондрий йолташыже-влаклан нумалта. Полшымыштлан ик кугу кол гыч пуа.

Покро пазарыште колым ужален, Ондрий шкаланже у вургемым, калач ден мўгиндым да моло шуко сатум налын. Орвам кычкаш верештын.

- Ондрий, шўрым кочкаш пуро! - аважын йўкшө шоктыш. Ондрий кроватиште шинча. Чыла тиде омышто кончен улмаш.

Андриобед жап. Латкандаш ег Ервўд корно дене ошкыл колта. Онисим нуным вўда.

Йолгорно пасу гоч эрта, вара чодыраш намиен пурта. Йоча кумыл нўлталтын. Икте-весым поктен куржталыт. Кычкырат. Воштылыт. Кайык ден янлыкым поктылыт.

Ервўд куп. Онисим верым ончыкта. Эгыр ямде, йылат пижыкталтын. Эгырым кыш-каш тўналыт.

Онисим кок кугу олангым да вич шеренгым кучен. Южо йочалан кок-кум шеренге логалын. Ондрийлан иктат верештын огыл.

II УЖАШ.

Тўналтышыже - 2018 ий 20 октябрьште лекше газетыште.

УМБАКЫЖЕ ЛМЕШ.

Кече шинчын, вашке рўмбалга. Олык юж юалге. Тул олтымо, пеш вянь шыратара. Кол кучышо-влак под ден чайникым сакат. Кол шўрым шолтат.

Ф.Лебедеван сўретше-влак.

Туддеч сай ег тўняште уке!

Авам Инна Вячеславовна Максимова школ библиотекарьлан ышта. Мый авамлан кўмыж-совлам мушкаш полшем, пўртым ўштам.

Виктория МАКСИМОВА.

Авам Ирина Геннадьевна – моткоч кугу йолташем. Кунам черланем, тудо мыйым шокшо кидше дене шыман ўндалеш – мый вашкерак тўрланем. Авам тамле кочкышым ышташ йўрата. Мый авамлан вольык сомылым тўрлаш полшем.

Кирилл ВЕРШИНИН.

Шернур район Марисола школ гыч юнкор-влак возат.

Ава деч сай ег тўняштыжат уке. Авием эн поро да ныжыл. Тудын лўмжў – Алёна Сергеевна. Авам Шернур посёлкысо кевытыште пашам ышта. Каныш годым тўрлаш да пидаш йўрата.

Илья ШАБАЛИН.

Морко район Купсола школын тунемшыже-влак саламлат.

Морко район Арын школ гыч Аван кечыже вашеш эн шуко серышым налын улына. Иван АЛЕКСАНДРОВ, Софи́ко РУСА́НОВА, Иван МИХАЙЛОВ, Тимур СЕМЁНОВ, Кирилл ЕГОРОВ, Рома ЯТМАНОВ, Дамир СУВОРОВ, Эдита АЛЕКСАНДРОВА, Анна ИВАНОВА, Катя ИВАНОВА, Арина ФЁДОРОВА, Катя НИКОЛАЕВА, Лера ГРИГОРЬЕВА, Эвелина СОЛОВЬЁВА, Света КРЫЛОВА авашт нерген эн поро мут-влакым возен колтенят. Нунын серышыштым вес номерлаште савыктена.

Авам Эльвира Александровна Элекэ́нер ялеш шочын. Авамын кум икшывыже, ныл уныкаже улына. Пашаштыжат, ялыштат авам – пагалыме ег.

Иван ВАСИЛЬЕВ.

Морко, Коркатово.

Кече гае

Кече гае йывырталын, Авай деке мый куржам. Ўндалам да шупшалам, «Таза лий», – тудлан манам.

Икшыветым йўраталын, Тый осал деч аралет, Кидпўянышкет кучен, Илыш корнышко луктат.

Тиде сылне пайрем кечын Тыланет каласынем: «Лий эре тый ныжыл, поро, Ойгетымат торашке кодо!»

Таня ТИМОФЕЕВА.

Авам шко-лышто пашам ышта, арулыкым куча. Тудо пашалан пеш тале. Мемнам вурса гынат, порым шонен вурса, сан-дене авамлан нимынярат ом сыре. Кертмем семын полшаш тыршем.

Надя ПЕТУХОВА.

Тыгак **Валерия ПЕТРОВСКАЯ** ден **Дина ДМИТРИЕВА** аваштым шокшын саламлат.

Авай! Мый тыйым саламлем. Мотор аршашым кучыктем. Шокшын-шокшын ўндалам. «Йўратем моткоч», – манам. **Карина ДМИТРИЕВА.**

Аватым йўратет мо? Молан?

Аваем мыланем ош тўням, чевер кечым пўлеклен. Авам пелен эре волгыдо, шокшо да весела. Тудо шке ко́ргў шокшыж дене мыйым ырыкта, весела кумылжо дене куандара. Кеч-кунамат польшымым пуаш ямде.

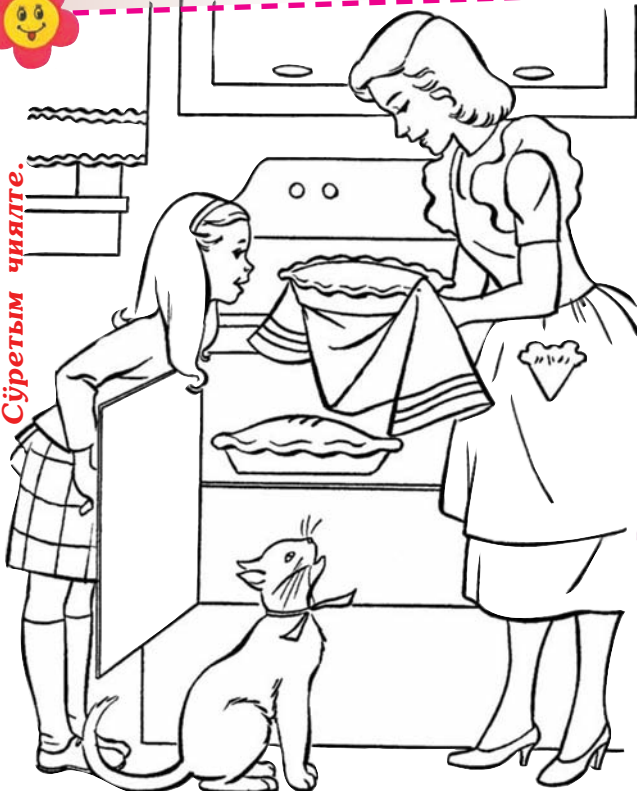
Антон СЕКРЕТАРЁВ.

Кунам авамлан неле, шўлык кумыл авалта, мыят моткоч чот ойгырем. Тыгай годым тудлан чыла ышташ ямде улам. Кумылжо кўзыжў манын, юзо мут-влакым ойлем: «Аваем, моторем, мый тыйым чот-чот йўратем. Тый мыланем эн шерге улат. Тый дечет посна мый иленжат ом керт. Тый мыйын шўмемым кече гае ырыктет. Тыйын кидет эн шыма, пелештыметше эн ласка, чонетше эн яндар».

Венера РЯБИНИНА.

У Торьял, Токтарсола.

Сўретым чиялте.

«Школ формым чиенам»

КОНКУРС!

Пошкырт кундем, Нуриман район, Кугу Шеде школ. Туныктышо – Антонина Сайрановна АЙДУБАЕВА.

Ксения ден Дарья ИВАНОВАМЫТ. Провой кундем, 2-шо номеран Красногорский школ.

Валерия ден Венера КИРИЛЛОВАМЫТ. Морко, Кораксола.

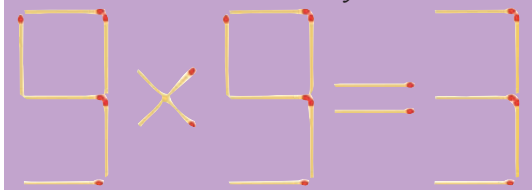
– Кок гана кокыт мыняр лиш? – йодеш коча уныкаж деч.

– Нылыт! – парняжым нöлтале рвезе.

– Чын, – мане коча да ныл кампеткым уныкажлан кучыктыш.

«Кандаше манын каласышаш улмаш», – шоналтыш рвезе.

Кок шырпым кудалтен, чын вашмутым ыштыза.

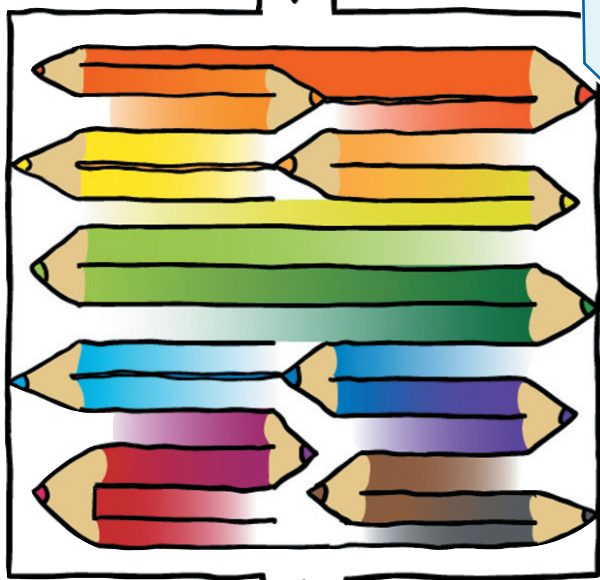
Ошын-ошын

Теле пагыт пеш вашка:
Ошын-ошын лум велеш.
Уремыште изи йоча,
Түрлө модыш ден(е) модеш.
Ече дене чымыкта,
Ий үмбалне мунчалта.
Сылне жап кодеш ушеш.
Пöртыш пурымо шуэш?
Диана АЛЕКСАНДРОВА.
Морко, Эгерсола.

Лабиринт гоч эртыза.

ТУШТО

Йошкар куп үдыр вакшышыште нечкыланен кия. Сöсна неран, коваште – кож. **Максим СТЕПАНОВ.** Морко, Арын.

Пашазе-влак кёртныгор-но релсь йымалне уло тошто шпалым вашталташ тунгалынг. Чылаже 3 кече пашам ыштенит да кечыште 210 у шпалым пыштенит. Пашазе-влак мыняр шпалым вашталтенит?

Груз-влакым кок машиншке шындырза.

Индекс: Марий Элыште, Пошкырт ден Татарстан кундемлаште - П4696. Тираж 1150 экз. Заказ 2164. Формат – А-4-8. Директор-тун редактор Л.В.СЕМЕНОВА.

E-mail: yamde_lji@mari-el.ru, yamde_lji@mail.ru
Сайтын адресше: yamde-lji.pro,
Тел. 8(8362) 45-22-82(факс)

УЧРЕДИТЕЛЬ-ВЛАК: Марий Эл Республикысе култур, печать да калык-влакын пашашт шотышто министерстве, «Ямделий» газет» кугижаныш унитарный казна предприятий.

Газетым редакцийште погымо да версталыме, «СТРИНГ» ИПФ ООО-што ямде оригинал-макет гыч савыктыме. Типографийн адресше: 424006, Йошкар-Ола, Строитель урем, 95.

Газетым Массовый коммуникаций сферыште да култур наследийым аралымаште законодательством шуктен шогымым эскерыше Федеральный службын Приволжский федеральный округысо управленийыштыже регистрироватлыме. Номер – ПИ №ФС 18-1999, 2005 ий 10 февральыште пуымо.

Газетым Печать да массовый коммуникаций шотышто Федерал агентствын окса полишыж дене лукомо.

0+

Печатьыш пуымо жап – 14-00, фактически – 13-00

Авторын да редакцийын шонымашышт түрлө лийын кертыт. Серыш-влак мөнгеш огыт колталт. Ак – кутырен келшыме почеш.

Редакцийн да издательн адресше: 424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый Вийн 70-ше идалькше урем, 20 (почтовый) Энерумбал Амстердам, 1 (фактический).